

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

RÒTOVA

LA SAFOR

ACADEMIA
VALENCIANA
DE LLINGÜA

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Tecnicolingüístics

RECALL
Josep-Ramon Millet i Pons

TEXT
Jesús E. Alonso López

DISSENY
Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica i Toponímia
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
Ròtova, 76

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Ròtova i del CEIC Alfons el Vell

ISBN: 84-482-4180-0
Depòsit legal: V-4434-2005
Impressió: Gràfiques Vimar, SL

www.avl.gva.es

RÒTOVA

Emplaçada damunt d'un tossal, a la vora dreta del riu de Vernissa, és una població de trànsit entre el pla al·luvial i la muntanya. El terme té una extensió de 7,50 km² i una població de 1.251 habitants. El nucli originari era allargat i caminer: s'estructurava a la vora del camí Real, que arribava des de Gandia tocant un flanc de la casa senyorial o palau; este esquema es repeteix amb la carretera d'Albaida des de mitjan segle XX.

En el terme abunden les troballes de restes prehistòriques, entre les quals destaquen la cova de les Rates Penades, l'abric de la Penya Roja, la cova del Barranc Blanc i altres recers en procés d'estudi. Al construir les cases de darrere de l'església, va aparéixer una làpida romana que es guarda ara en el Museu Arqueològic de Gandia. Esta làpida potser estiga en relació amb la vil·la romana situada entre Ròtova i Alfauir.

Va ser una població mixta, de cristians i musulmans, que pertanyia a l'antic terme del castell del Borró i estava subjecta a la jurisdicció superior del castell de Palma. Al començament del segle XV, el seu senyor, Joan de Fluvià, va realitzar un gran projecte hidràulic per a millorar la séquia comuna de Ròtova i Alfauir, i va acordar amb els jerònims la utilització de les aigües del riu de Vernissa. Des de l'any 1546 es regia per la carta de població atorgada per Pere de Figuerola. Ròtova era un dels pocs senyorius de la zona que havia escapat a la cobdícia dels Borja, i canviava de mans amb una gran velocitat: va ser propietat de la família Vich en entrar el segle XVI; passà després als Polop, als Baiarri, als Balaguer, i finalment a mans de Josep Faus, fill d'Ador, qui el comprà en l'última dècada del segle XVII. L'any 1800, el seu descendent Llorenç Bou de Penyarroja aconseguia el títol de comte de Ròtova.

Tenia una demografia limitada, 18 cases habitades el 1646, unes rendes minses i escasses possibilitats d'expansió, envoltat com estava per senyorius vinculats als jerònims. No obstant això, en el segle XVIII es va consolidar com el nucli més important entre els pobles de la conca del Vernissa. En la dècada dels anys vint de l'últim segle va tindre lloc un cert creixement i es va construir el barri de la Salut.

La parròquia s'independitzà de Palma el 1535. Llavors, el prior de Sant Jeroni hagué de posar un sacerdot secular per a instruir els moriscs de Castellonet i Almiserà. Li pertanyien estos dos llogarets com a ajudes de primera i Alfauir, com a annex. Per aquells anys va ser rector el que després esdevindrà el venerable Miguel López de Grez, d'origen navarrés. Després de la desamortització, la imatge de la Mare de Déu de la Salut i el retaule major del monestir de Sant Jeroni es traslladaren a Ròtova. Es conserven partides sacramentals des de l'any 1620. L'arxiu municipal enceta les seues sèries a mitjan segle XIX.

ELEMENTS FÍSICS I ALTRES LLOCS D'INTERÉS

Orografia

Alt de les Àligues
Avenc del Picaio
Cingle Tancat
Collado de l'Aiguà
Cova de la Llàntia
Cova de les Rates Penades
Cova de Minyana
Cova de Montero
Cova del Barranc Blanc
Coves dels Albarzers
Coves Negres
el Molló
el Picaiet
el Picaio

el Pujador de les Cabres
Forat de l'Aire Calent
Muntanyeta de Gorrita
Muntanyeta de Minyana
Penya de l'Espenyat
Penya de l'Estruca
Penya Roja
Penya Triola
Penyes del Frontó
Penyó de Montoig
Pla d'Ataranes
Simeta del Gall
Tossal de l'Aigua

Hidrografia natural

Barranc Blanc
Barranc de la Daià
Barranc de la Vinuesa
Barranc de les Galeries
Barranc de les Malladetes
Barranc del Garrofer
Barranc del Puig
Barranc dels Blancos
Font de la Llàntia
Font de les Corretjoles

Font de les Galeries
Font del Brúfol
Font del Castell
Font del Frontó
Font dels Llibrells
Gorg del Molí
Gorg del Xiquet
Gorg dels Pujos
Riu de Vernissa

Hidrografia artificial

Motor de les Planes
Motor de Lledó

Pou de la Rambleta
Pou de les Malladetes

Altres llocs d'interés

Castell del Borró
Cementeri
Depuradora
Instal·lacions esportives

Molí de Faios
Molló de l'Alt de les Àligues
Venta de Toni

PRESENCIA HUMANA

Poblament

Casa de Lledó
Casa de Riera
Casa del Borró
Casa dels Garcies
Casa dels Pegolins
Caseta del Coeter

Caseta del Rei
Caseta del Xango
Corral del Roig
Riurau del Roig
Ròtova

Partides

Bancal de l'Espart
Bancalet de les Estepes
el Borró
el Carreró
el Llencat de Pipiola
el Molinet
el Racó de la Cova
el Rodat
el Secà
el Tossalet
els Corrals
els Terrers
l'Arcadeta
l'Erm
l'Ombria del Govern
la Coma

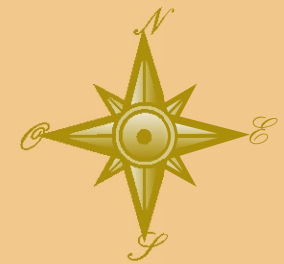
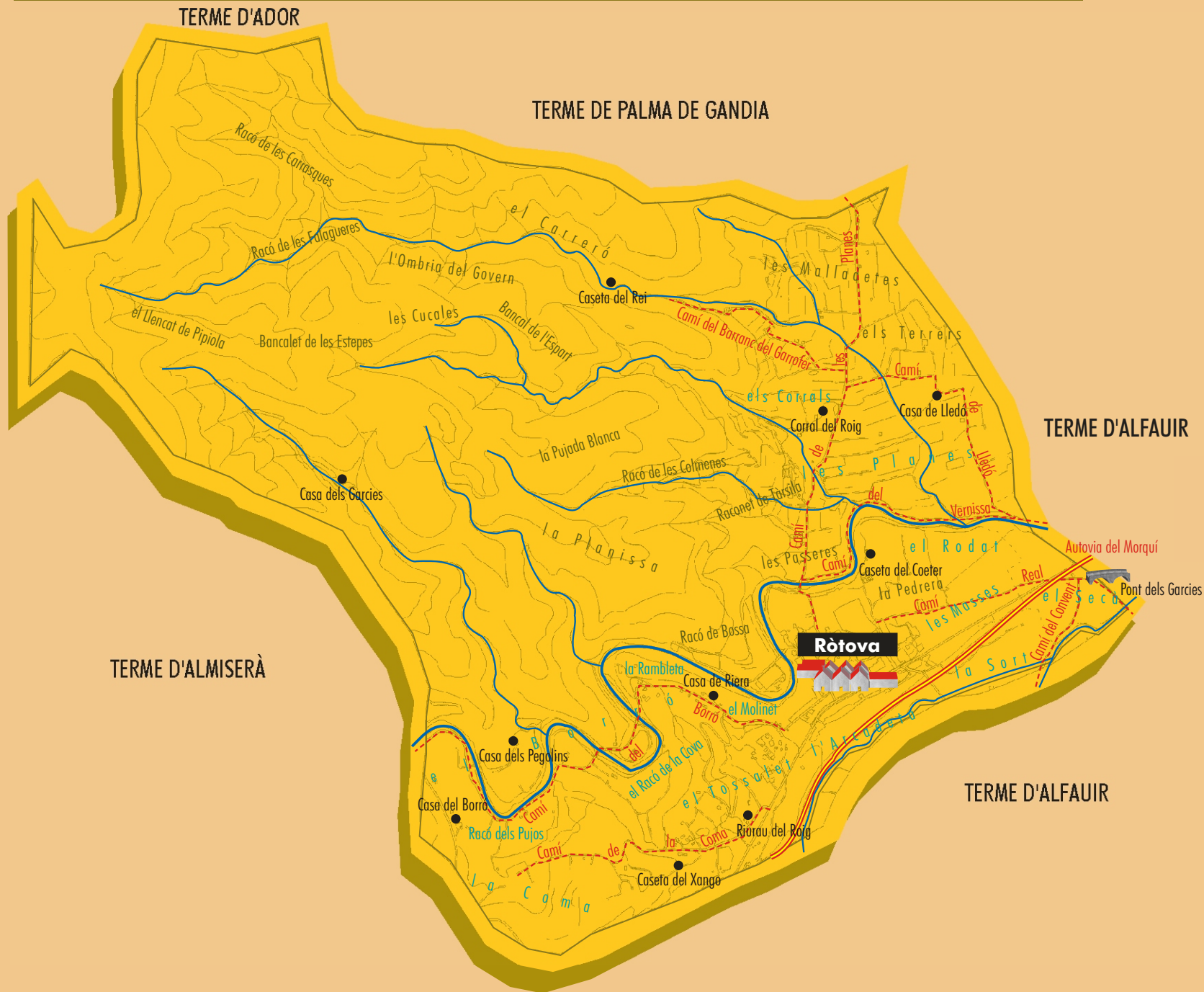
la Pedrera
la Planissa
la Pujada Blanca
la Rambleta
la Sort
les Cucales
les Malladetes
les Masses
les Passeres
les Planes
Racó de Bossa
Racó de les Carrasques
Racó de les Colmenes
Racó de les Falagueres
Racó dels Pujos
Raconet de Tàrsila

Vies de comunicació

Autovia del Morquí
Camí de la Coma
Camí de les Planes
Camí de Lledó
Camí del Vernissa

Camí del Barranc del Garrofer
Camí del Borró
Camí del Convent
Camí Real
Pont dels Garcies

Presència humana

- Capital de municipi
- Carretera
- Camí, senda
- Riu
- Barranc
- Séquia
- Casa, corral
- Pont
- Partida
- Paratge